

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ТА СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної та
слов'янської філології

Коваленко А. М.

31 серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Англійська мова (за професійним спрямуванням)

галузі знань 03 Гуманітарні науки
Спеціальність 034 Культурологія

Освітньо-професійна програма Культурологія
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Мова навчання англійська

Погоджено науково-методичною
комісією факультету іноземної
та слов'янської філології
«31» серпня 2022 р.

Голова:

Громова Н.В., к.п.н., доцент

Суми – 2022

Розробник:

Чуричканич І. Е., к.п.н., ст. викладач кафедри практики англійської мови
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка,

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри практики
англійської мови Сумського державного педагогічного університету
імені А. С. Макаренка

Протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

к.ф.н., доц. Клочко Л. І.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		дenna форма навчання	заочна форма навчання
		Нормативна	
Кількість кредитів – 7	Освітній ступінь Бакалавр	Рік підготовки:	
		3-й,4-й	
		Семестр	
		6;7	
		Лекції	
		-	-
		год.	год.
Загальна кількість годин – 210 год.		Практичні, семінарські	
		98 год.	
		Лабораторні	
		-	-
		год.	год.
		Самостійна робота	
		112 год.	
		Консультації:	
		Вид контролю: залік	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є якісна підготовка фахівця до іншомовного спілкування в професійній сфері на основі світового досвіду, а також подальший розвиток мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетенції студентів та формування мовленнєвих умінь і стратегій в різних видах мовленнєвої діяльності на рівні, що за міжнародною класифікацією відповідає Upper-Intermediate (B2).

Завданнями вивчення дисципліни професійного є розширення та збагачення термінологічної лексики відповідно до спеціалізації; активізація навичок усного мовлення під час обговорення фахових тем; розвиток та закріплення навичок читання адаптованих текстів фахового спрямування з метою повного отримання інформації.

Основними *цілями* вивчення дисципліни «Англійська мова (за професійним спрямуванням)» є:

- формування комунікативної компетентності в сфері професійного спілкування в усній і письмовій формах;
- формування навичок практичного володіння іноземною мовою в різних видах мовленнєвої діяльності в обсязі тематики, що зумовлена програмою та професійними потребами;
- оволодінні граматичним матеріалом, формами та конструкціями, необхідними для щоденного спілкування;
- формування, розширення та збагачення термінологічної лексики відповідно до спеціалізації;
- забезпечені можливості отримувати та передавати наукову інформацію зі свого фаху.

Навчальна дисципліна спрямована на формування таких визначених освітньо-професійною програмою **загальних і спеціальних компетентностей:**

ЗК-3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-6. Цінування різноманітності та мультикультурності.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-10. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ФК-1. Здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Шкільний курс англійської мови

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН 13	Презентувати знання про культуру відповідно до спеціалізації представників різних професійних груп та здобувачів освіти.
ПРН 15	Вільно спілкуватися з професійних питань усно та письмово державною та іноземними мовами з урахуванням мети спілкування та соціокультурних особливостей його контексту.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ECTS	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
A 90-100 балів	Здобувач вищої освіти має системні, бездоганні знання матеріалу; демонструє здатність до розкриття теми іноземною мовою; здатність до реалізації комунікативних навичок; здатність до логічного викладу та чіткості висловлювань; здатність використання фахової лексики та термінології відповідно до комунікативного наміру; здатність до правильного вживання різноманітних граматичних структур; здатність до правильної вимови, інтонації, темпу мовлення.
B 82-89 балів	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом; вміє розкрити теми іноземною мовою; має здатність до реалізації комунікативних навичок; вміє використовувати фахову лексику та термінологію відповідно до комунікативного наміру; проте має сформовані типові навички, не завжди правильно вживає граматичні структури, темп мовлення не в повній мірі відповідає вимогам.
C 74-81 бали	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно володіє мовним матеріалом у стандартних ситуаціях, вміє розкривати фахову тему; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, однак із деякими неточностями у розкритті змісту питань, здобувач вищої освіти допускає незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, що в цілому не призводить до викривлення сутності.
D 64-73 бали	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, поверхнево користується фаховою термінологією; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; у цілому вміє застосовувати знання під час виконання практичних завдань на середньому рівні, користуватися додатковими джерелами.
E 60-63 бали	Здобувач вищої освіти допускає неточності й помилки під час комунікативного процесу; у нього виникають труднощі при розумінні фахової літератури. Здобувач вищої освіти допускає суттєві помилки при виконанні граматичних завдань, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.

FX 35-59 балів	Здобувач вищої освіти намагається спілкуватися на рівні побутових знань і навичок; у фаховій термінології допускає неправильні відповіді або зовсім не відповідає на питання. Більшість завдань не відповідає вимогам, є помилковими.
F 1-34 бали	Здобувач вищої освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь. Здобувач вищої освіти зовсім не вирішує граматичні завдання або виконує їх неправильно.

Розподіл балів

Поточний контроль												Разом	Сума
РОЗДІЛ 1			РОЗДІЛ 2			РОЗДІЛ 3			РОЗДІЛ 4				
T 1.1	T 1.2	T 1.3	T 2.1	T 2.2	T 2.3	T 3.1	T 3.2	T 3.3	T 4.1	T 4.2	T 4.3		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	60	100
Контроль самостійної роботи												40	
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	5		

Результати навчання, здобуті у неформальній та/або інформальній освіті визнаються в системі формальної освіти в процесі опанування навчальної дисципліни в порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання у неформальній та/або інформальній освіті у Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	
74 – 81	C	добре
64 – 73	D	
60 – 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання дисципліни «Англійська мова (за професійним спрямуванням)» можуть бути:

- усний контроль. Усний контроль здійснюється шляхом індивідуального і фронтального опитування. При індивідуальному опитуванні викладач ставить перед здобувачем вищої освіти декілька запитань, при фронтальному – серію логічно пов’язаних між собою питань перед усією аудиторією;
- письмовий контроль. Здійснюється за допомогою письмових робіт. Письмовий контроль відрізняється також глибиною діагностики (поверховий зріз чи ґрунтовний аналіз);
- тестовий контроль. Тести – спеціальні завдання, виконання (чи невиконання) яких вказує на наявність (або відсутність) у здобувача вищої освіти певних знань, умінь;
- підготовка доповідей, есе, презентацій тощо. Передбачає виконання здобувачами вищої освіти різних форм завдань; розв’язання кейсів, ситуативних завдань.

Засоби діагностики результатів навчання ґрунтуються на необхідності виявлення soft skills: критичне мислення, комплексне розв’язання проблем, оригінальність, креативність, міркування та створення ідей, комунікативні навички та навички самоорганізації, уміння працювати з інформацією.

Особлива увага при опануванні змісту навчальної дисципліни приділяється запобіганню порушенням академічної добroчесності та забезпечення довіри до результатів освітнього процесу та освітньої діяльності, розумінню здобувачами вищої освіти значення академічної добroчесності та наслідків недотримання її постулатів.

6. Програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни «Англійська мова (за професійним спрямуванням)» з 4-х розділів, де висвітлюється тематика курсу.

Розділ 1. Природа та довкілля.

Розділ 2. Подорожі, екскурсії.

Розділ 3. Спорт і здоров’я.

Розділ 4. Культурна спадщина.

7.1. Інформаційний зміст програми навчальної дисципліни

Розділ 1. Природа та довкілля.

Тема 1.1. Погода. Навколошнє середовище.

Тема 1.2. Шляхи вирішення проблеми забруднення оточуючого середовища.

Тема 1.3. Людина і довкілля.

Розділ 2. Подорожі, екскурсії.

Тема 2.1. Види подорожей. Види транспорту.

Тема 2.2. Визначні об'єкти історичної та культурної спадщини України

Тема 2.3. Визначні об'єкти історичної та культурної спадщини Англії.

Розділ 3. Спорт і здоров'я.

Тема 3.1. Спорт в Україні.

Тема 3.2. Спорт у країні, мову якої вивчають.

Тема 3.3 Здоровий спосіб життя.

Розділ 4. Культурна спадщина.

Тема 4.1. Культура й мистецтво традиції та звичаї в Україні та в країні, мову якої вивчають.

Тема 4.2. Література, музеї, виставки, живопис.

Тема 4.3. Міжнародні організації, міжнародний рух.

ГРАМАТИЧНИЙ ІНВЕНТАР

Дієслово. Правильні та неправильні дієслова. Способ дієслова. Часо-видові форми. Дієслівні форми (інфінітив, герундій, дієприкметник). Конструкції з дієслівними формами (складний додаток, складний підмет, складний присудок).

Речення. Прості речення. Складні речення. Безособові речення. Умовні речення (0, I, II, III типів).

Пряма й непряма мова

Словотвір.

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Тематика курсу			
Тема	кількість год.		
	лекції	пр.занят.	сам. роб.
Розділ 1. Природа та довкілля			
Тема 1.1. Погода. Навколошнє середовище.	-	8	10
Тема 1.2. Шляхи вирішення проблеми забруднення оточуючого середовища.	-	10	12
Тема 1.3. Людина і довкілля.	-	6	10
Розділ 2. Подорожі, екскурсії.			
Тема 2.1. Види подорожей. Види транспорту.		8	10
Тема 2.2. Визначні об'єкти історичної та культурної спадщини України		10	16
Тема 2.3. Визначні об'єкти історичної та культурної спадщини Англії.		8	6
Розділ 3. Спорт і здоров'я			
Тема 3.1. Спорт в Україні.		6	6
Тема 3.2. Спорт у країні, мову якої вивчають.		6	4
Тема 3.3 Здоровий спосіб життя.		6	4
Розділ 4. Культурна спадщина			
Тема 4.1. Культура й мистецтво традиції та звичаї в Україні та в країні, мову якої вивчають.		12	16
Тема 4.2. Література, музеї, виставки, живопис.		8	8
Тема 4.3. Міжнародні організації, міжнародний рух.		10	10
Загальний обсяг год.	-	98	112

Теми практичних занять

№ теми	Назва теми	Кількість годин
1.	Природа та довкілля.	24
2.	Подорожі, екскурсії.	26
3.	Спорт і здоров'я.	18
4.	Культурна спадщина.	30
	Всього	98

8.Рекомендована література

Основна література:

1. Англійська мова для навчання і роботи: навчальний посібник у 5 т. = English for Study and Work: Coursebook in 5 books / С.І. Кострицька, І.І. Зуєнок, О.Д. Швець, Н.В. Поперечна; Міністерство освіти і науки України, Нац. гірн. ун-т. – Д. : НГУ, 2014.
2. Клочко Л.І. Communication Skills at Work. Навчальний посібник. – Суми, Поліграф, 2009. – 154 с. (9, 87 д.а.)
3. Сидоренко О.Л. Методичні вказівки до вивчення іноземної мови для студентів факультету фізичного виховання.-Суми:СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2003. - 32 с.
4. Чикалова М. М., Коваленко С. М.,Ч60 Foreign language for special purposes (non-linguistic specialties). Іноземна мова за фаховим спрямуванням (для студентів немовних спеціальностей). Навчальний посібник для підготовки студентів ОКР «Магістр» денної та заочної форм навчання закладів вищої освіти. – Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. - 125 с.
5. E. Moutsov. Use of English for B2. Student's Book. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.twirpx.com/file/612732/>
6. Rawdon Wyatt. Check your English Vocabulary for Law. A&C Black. London, 2006. – 76 p.
7. Dictionary of Law, 5th edition / edited by Ned Beale, 2007. – 320 p.

Додаткова література:

1. Голіцинський Ю. Б. Граматика: Зб. вправ / Перекл. з рос. 7-го вид. / Б. Б. Голіцинський, Н. А. Голіцинська. – К. : – Арій., 2015. – 544 с.
2. Коваленко, С. М. Enjoy listening English dialogues [Text] = Вдосконалюємо уміння аудіювання у діалогічному мовленні : на матеріалі англійської мови : навчальний посібник для студентів 1-го курсу спеціальностей «Англійська мова та друга іноземна мова» денної та заочної форм навчання вищих навчальних закладів. Частина 1 / С. М. Коваленко, М. М. Чикалова. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2018. – 123 с.
3. Ляшенко І. В. Англійська мова : Practice Abroad : навчальний посібник з англійської мови за програмою курсу поглибленого та інтенсивного вивчення іноземних мов / І. В. Ляшенко, О. А. Литвиненко, Т. М. Меденцова та ін. – Суми : Університетська книга, 2010. – 400 с.
4. Парашук В.Ю., Грицюк Л.Ф. Практикум з граматики англійської мови: Навчальний посібник для студентів старших курсів факультетів іноземних мов, спеціальність «англійська мова». – 1-е видання, - Вінниця: Нова книга, 2002.

5. Янсон В.В., Свистун Л.В., Богатирьова С.Т., Лежньов С.М. „A Practical Guide for Learners of English": Книга 1, 2: Навчальний посібник. Англійська мова. - Київ: Тов. „ВП Логос", 2002. - 368 с.
6. Murphy R. English Grammar in Use. / R. Murphy. – Cambridge University Press, 2001. – 414 с.

Інтернет ресурси

1. <http://dictionary.cambridge.org/> – словники
2. www.repete-my.com – повторення лексики
3. http://tourlib.net/books_ukr
4. <http://careerplanning.about.com>
5. <http://www.better-english.com/exerciselist.html> (English for Business)
6. <http://ppp.net/links/news> (The Ultimate Collection of News Links)
7. <http://www.m-w.com/dictionary> (Merriam Webster Online)
8. <http://www.bucknell.edu/rbeard/diction/html41> (Online Dictionaries)
9. <http://vancouver-webpages.com/synonyms/html> (Synonym Dictionary)